

ОРСЪН СКОТ КАРД ПРИНЦЕСАТА И МЕЧОКА

Превод от английски: Камен Костов, 1998

chitanka.info

Сигурен съм, сте виждали лъвовете. Те са навсякъде: край вратите, излегнати на хълбок около трона, раззинали паст от чиниите в килерчетата за кухненска посуда или с бликаща от ноздрите им вода в скрити кътчета.

А запитвали ли сте се защо над градската порта има статуя на мечка? Преди много-много години в същия този град, в същия този построен от сивкав гранит дворец, зад старинните порутени стени на кралската градина живяла една принцеса. Това било толкова отдавна, че едва ли някой си спомня името ѝ. Тя била просто принцеса. Днес не е прието да се мисли, че принцесите са красавици, и всъщност май повечето от тях наистина имат конски лица и са дълги като върлини. Но по онова време било задължително условие една принцеса да бъде прелестна поне когато се обличала в най-скъпите дрехи на света.

Тази принцеса обаче била истинска красавица дори и ако облечала най-бедняшки дрехи. Тя се родила красавица. И растяла, и ставала все по-красива.

Имало и принц, разбира се. Но той не бил неин брат. Неговият баща царувал в една много далечна страна и бил тринайсети братовчед на бащата на принцесата. Изпратили тук момчето, за да получи добро образование, тъй като бащата на принцесата, крал Етълред, бил известен нашир и надлъж като мъдър мъж и добър крал.

И ако принцесата била дивно красива, същото се отнасяло и за принца. Бил от тези момченца, дето все ти се иска да гушнеш или да разчорлиш косите им.

Двамата растели заедно. Заедно учили при придворните учители и когато принцесата изоставала, принцът ѝ помагал, а когато изоставал принцът, помагала му принцесата. Нямали никакви тайни един от друг, но криели милиони тайни от останалия свят. Например къде са свили гнездо сините птици тази година или в какъв цвят са долните гащи на готвача, или че ако се пъхнеш под стълбището под кралския герб, ще откриеш подземен проход, който води към избата. По цели дни умували кой ли от предците на принцесата го е използвал за потайните си почерпки.

Не след дълго принцесата вече не била само малко момиченце и принцът вече не бил само малко момченце и те се влюбили един в друг. И всичките им милиони тайни моментално се превърнали в една-единствена тайна, която те си нашепвали винаги когато се

споглеждали, и всеки, като ги видел, си казвал: „Ех, де да бях млад сега.“ Защото много хора си мислят, че могат да се обичат само младите: в един момент те са престанали да обичат и смятат, че е така, защото са остарели.

Принцът и принцесата решили, че един ден ще се оженят.

Но още на следващата сутрин принцът получил писмо от далечната страна на своя баща. В него пишело, че баща му вече не е между живите, че той вече не е момче, а мъж — и не просто мъж, ами крал.

Така че, когато на другата сутрин принцът станал, слугите завързали любимите му книги в един пакет, наредили любимите му дрехи в един сандък, качили сандъка, пакета и принца в една карета с яркочервени колела и златен пискюл и откарвали принца.

Принцесата не заплакала, докато той не се скрил от погледа ѝ. След това отишла в стаята си и дълго плакала. Само дойката ѝ можела да влиза, за да ѝ носи храна, да си побъбрят и да се опита да я развесели. Най-накрая принцесата се усмихнала, отишла в кабинета на баща си, който седял до камината, и казала:

— Той обеща да ми пише всеки ден и аз също трябва да му пиша всеки ден.

И двамата не забравили обещанията си и веднъж месечно тя получавала един пакет с трийсет писма и пощальонът отнасял един пакет с трийсет нейни (силно напарфюмирани) писма.

И един ден в двореца пристигна Мечокът. Той, разбира се, не беше мечка, а Мечок с главно М. Вероятно беше около трийсет и петгодишен, тъй като все още имаше златисто-кестенява коса и едва забележими бръчици около очите. Беше едър като мечка, с яки ръце, които можеха да вдигнат цял кон, и здрави крака, които можеха да пренесат този кон на стотици километри. Имаше дълбоки очи, които гледаха умно изпод рунтавите му вежди, и още щом го видя, дойката изписка:

— Божичко, тоя е като мечок!

Спря пред вратата на двореца, но пазачът отказа да го пусне, защото нямаше покана. Той драсна няколко думи на парче хартия, в което сякаш преди това беше увивал сандвича си, и пазачът — изпълнен с мрачни предчувствия — го отнесе на краля.

Там пишеше: „Ако Борис и още петима хиляди се намират на главния път от Римпердел, бихте ли искали да узнаете накъде са тръгнали?“

Крал Етълред поиска да узнае.

Пазачът пусна странника в двореца, а кралят го отведе в кабинета си и там разговаряха часове наред.

На сутринта кралят стана рано и отиде при своите капитани от кавалерията и пехотата, и изпрати един от сановниците при рицарите и техните оръженосци, и на разсъмване цялата немногобройна армия на Етълред се събра на главния път, водещ към Римпердел. Вървяха три часа, докато стигнаха до място, където странникът със златистокестенявите коси каза нещо на краля и крал Етълред заповяда на войската да спре. Спряха и изпратиха пехотата в гората от едната страна на пътя, а кавалерията — в избуялите ниви от другата страна на пътя, където конниците слязоха от конете. А кралят, странникът и рицарите останаха да чакат на пътя.

Скоро забелязаха в далечината облак прах, който все повече се приближаваше, и видяха, че това е войска, която идва по пътя. Начело се движеше крал Борис от Римпердел.

Зад него войниците му наброяваха около пет хиляди мъже.

— Здравей — каза крал Етълред доста разгневен, тъй като войската на крал Борис се намираще на територията на страната му.

— Здравей — каза цар Борис доста разгневен, тъй като никой не би трябвало да знае за неговото нахлуване.

— Какво си мислиш, че правиш? — попита крал Етълред.

— Препречил си пътя — каза крал Борис.

— Този път е мой — възрази крал Етълред.

— Не и отсега нататък — отсече крал Борис.

— Аз и моите рицари твърдим, че този път ми принадлежи — каза крал Етълред.

Крал Борис огледа петдесетте рицари на Етълред, след това се обърна назад да огледа своите пет хиляди мъже и заяви:

— Аз пък твърдя, че ти и твоите рицари сте мъртъвци, ако не се отдръпнете.

— Значи ми обявяваш война? — попита крал Етълред.

— Война ли? — каза крал Борис. — Ти на това война ли му викаш? Все едно да стъпчеш противна хлебарка.

— Не знам какво е — беше ред на крал Етълред, — защото никога не сме имали хлебарки в нашето кралство.

И добави:

— Искам да кажа, досега.

Тогава крал Етълред вдигна ръка и пехотата започна да пуска стрели и да мята копия от гората и много от воините на Борис бяха избити. Тъкмо се окопитиха и щяха да започнат битка с пехотинците в гората, кавалерията ги нападна в гръб и скоро остатъците от армията на Борис капитулираха, а самият Борис лежеше смъртно ранен на сред пътя.

— Ако беше спечелил битката — запита го крал Етълред, — как би постъпил с мен?

Крал Борис се опита да си поеме дъх и отвърна:

— Щях да те обезглавя.

— О — каза крал Етълред, — ние сме толкова различни. Защото аз ще те оставя жив.

Но странникът застана до крал Етълред и се обърна към него:

— Не, кралю, това не е във ваша власт, защото Борис скоро ще умре. Ако не беше така, аз щях да го убия със собствените си ръце, защото докато той е жив, никой на този свят не е в безопасност.

След което Борис издъхна и беше погребан на пътя, без да оставят никакъв знак на гроба му, а воините бяха изпратени обратно вкъщи без мечове.

А крал Етълред се завърна у дома и там го посрещнаха ликуващи заради победата тълпи, които скандираха:

— Да живее крал Етълред, победителят.

Кралят само им се усмихваше. Той отведе странника в двореца, даде му стая, в която да спи, и го назначи за свой главен съветник, защото чужденецът беше доказал, че е мъдър, че е предан и че го обича повече, отколкото сам кралят обича себе си, съдейки по решението му да остави Борис жив.

Никой не знаеше как да се обръща към него. Веднъж няколко смелчаци го запитаха за името му, но той само се намръщи и каза:

— Ще нося онова име, което вие ми изберете.

Пробваха много имена — и Джордж, и Фред, дори Роки и Тод. Но нито едно не изглеждаше подходящо. Дълго време го наричаха „сър“, защото, ако един човек е толкова едър и толкова силен, толкова

мъдър и толкова скромнен, нещо те кара да го наричаш „сър“ и да му отстъпваш стола си, когато влезе в стаята.

Не след дълго всички започнаха да го наричат с името, което дойката случайно му беше дала: Мечока. Отначало го използваша само зад гърба му, но накрая някой се изпусна да го назове така по време на обяд, той се усмихна и се отзова на името, и то стана негово.

Но не и за принцесата. Тя не го наричаше по никакъв начин, защото избягваше да приказва с него, а когато ѝ се налагаше да говори за чужденеца, издуваше долната си устна и го наричаше „онзи човек“.

Защото принцесата мразеше Мечока.

Мразеше го не защото ѝ бе сторил нещо лошо. Всъщност беше сигурна, че той дори не забелязва присъствието ѝ. Нито веднъж, когато влизаше в стаята, той не се обърна да я огледа, както правеха всички други мъже. Но това също не беше повод да го мрази.

Мразеше го, защото ѝ се струваше, че откакто се е появил, баща ѝ вече не е онзи силен мъж, когото тя познаваше.

Етълред беше велик крал и народът го обичаше. Гордата му осанка се открояваше на всяко тържество и той можеше часове наред да раздава мъдри присъди. Когато трябваше, говореше кротко, но можеше и да викне, ако се наложи.

Всичко в него излъчваше достойнство и великолепие и затова принцесата беше потресена от отношението му към Мечока.

Всяка вечер, когато нямаше гощавка или визита на посланик, крал Етълред и Мечока оставаха с часове в кабинета на краля. Пиеха бира в огромни халби, но вместо слуга да долива халбите, принцесата научи с изумление, че това върши баща ѝ! Един крал да изпълнява задълженията на прислугата и да подава халбата на човек без благородническа титла, чието име дори никой не знае!

Принцесата виждаше всичко това, защото седеше с тях в кабинета, слушаше и наблюдаваше как разговарят, без да пророни нито дума. Понякога през цялото време разресваше дългата бяла коса на баща си. Друг път му плетеше вълнени чорапи за зимата. Или пък четеше книга, защото баща ѝ беше убеден, че дори и една жена трябва да се научи да чете. И през цялото време слушаше и все повече се ядосваше, и все по-силно намразваше Мечока.

Крал Етълред и Мечока не отделяха много време, за да обсъждат държавните дела. Разговаряха за лова на зайци в гората. Разказваха си

анекдоти за сановници и благородни дами и принцесата с горчивина си мислеше, че някои от анекдотите не са особено благопристойни. Разискваха какво да правят с грозния килим в съдебната зала — сякаш Мечока имаше абсолютното право на мнение и по въпроса, какъв да бъде новият килим.

А когато обсъждаха държавните дела, Мечока се държеше с крал Етълред като с равен. Когато не беше съгласен с краля, скачаше и казваше:

— Не, не, не, не, изобщо нищичко не разбираш.

А когато смяташе, че кралят е казал нещо умно, потупваше го по рамото и заявяваше:

— От теб някой ден ще излезе велик крал, Етълред.

Понякога кралят въздъхваше и се вторачваше в камината, прошепваше няколко думи и на лицето му се прокрадваше мрачен и уморен израз. Тогава Мечока го прегръщаше през рамото, вторачваше се и той в огъня, докато накрая кралят въздъхваше отново, изправяше се с пъшкане от креслото и казваше:

— Време е старецът да положи мощи в постелята.

На другия ден принцесата изливаше гнева си пред дойката, а тя никому не казваше нищо от онова, което е чула. Принцесата говореше:

— Онзи човек ще превърне баща ми в нищожество! Ще го превърне в глупак. Ще го накара да забрави, че е крал. — После сбръчкваше чело и казваше: — Онзи човек е предател.

Но никога не споменаваше нито дума за това пред баща си. Ако го бе сторила, той би я потупал по бузата и би казал:

— О, да, той наистина ме кара да забравя, че съм крал. — И би добавил:

— Той ме кара да си припомня какъв трябва да бъде един крал.

Етълред не би нарекъл Мечока „предател“. Би го нарекъл „приятел“.

И не стига че в присъствието на човек без благородническа титла баща ѝ започна да забравя кой е, ами и работите с принца тръгнаха на зло. Изведнъж тя забеляза, че последните пощенски пакети не съдържат по трийсет писма, а само по двайсет, по-късно — по петнайсет, а още по-късно — по десет. И писмата вече не бяха дълги по пет листа, а само по три, след това по два и накрая — по един.

„Просто е много зает“ — мислеше си тя.

После забеляза, че той вече не започва писмата си с: „Моя най-прекрасна, скъпа, възлюбена, саламурена принцесо“ (това със саламурата беше стара шега, останала от една случка, когато бяха на девет години). Сега започваше с „Моя скъпа господарке“ или с „Мила принцесо“. Веднъж каза на дойката си:

— Спокойно би могъл да напише и „обитателко“.

„Просто е много уморен“ — мислеше си тя.

След още известно време осъзна: той вече изобщо не ѝ пишеше, че я обича. Тогава излезе и си поплака на балкона, защото там можеха да я чуят само дърветата в градината и да я видят само накацалите по тях птици.

Все по-рядко напускаше покоите си, защото светът се превърна в противно място. Защо трябваше да има нещо общо със свят, в който бащите стават най-обикновени мъже, а влюбените забравят любовта си?

И плачеше по цели нощи, докато заспи, а много често изобщо не заспиваше и се взираше в тавана, опитвайки се да забрави принца. А всеки отлично знае, че ако искаш непременно да запомниш нещо, трябва упорито, ама много упорито да се опитваш да го забравиш.

Един ден се приближи до вратата и намери оставена кошница с есенни листа. Нямахше бележка, а листата бяха обагрени в най-ярки цветове и остро прошумоляха, когато докосна кошницата. Тя си каза: „Трябва да е дошла есента.“

Отиде до прозореца и погледна навън. Наистина беше вече есен и всичко преливаше от красота. Стотици пъти бе виждала листата, но досега не ги бе забелязвала.

Минаха няколко седмици. Една сутрин се събуди, а в стаята беше студено. Отиде зъзнеца до вратата, за да извика прислугата да засили огъня в камината. И що да види — пред вратата в голяма тава стоеше малък снежен човек и ѝ се хилеше през малките си зъбки от въгленчета, и я гледаше с два големи въглена, и изобщо беше толкова смешен, че накара принцесата да се размее. Този ден тя за малко забрави мъката си, излезе навън и започна да замеря рицарите със снежни топки, които ѝ позволяваха да ги уцелва, но те самите нито

веднъж не успяха да я улучат, защото никой не би посмял да замери принцесата със сняг или пък да я бутне в езерото.

Попита дойката кой носи тези неща, но тя само поклати глава и се усмихна.

— Не съм аз — каза жената.

— Разбира се, че си ти — възрази принцесата и с благодарност я прегърна.

— Признателна съм за благодарността ти — усмихна се пак дойката, — но наистина не бях аз.

Но принцесата знаеше по-добре и я заобича още по-силно.

След това не пристигна повече нито едно писмо. И принцесата спря да изпраща писма. И започна да се разхожда в гората.

Отначало се разхождаше само в градината, където е прието да се разхожда една принцеса. Но след няколко дни вече знаеше наизуст всяка песъчинка по градинската пътека и всяка тухла в стената и ѝ се прииска да излезе навън.

Един ден отиде до портата, излезе от градината и заскита из гората. Тук всичко беше съвсем различно. Градината беше добре поддържана и в нея нямаше нито един бурен, а гората бе обрасла, неподкастрена и запусната, пълна с животни, които тичат да се скрият от нея, и с птички, които летят, за да ѝ попречат да открие гнездата с малките им, а най-приятно от всичко беше, че под краката ѝ се разстилаше само трева и мека кафява пръст. В гората можеше да забрави градината, където всяко дърво ѝ напомняше за разговорите с принца, с когото се бяха катерили по клоните. В гората забравяше и за двореца, в който всяка стая бе свързана с някоя тяхна лудория, някоя тайна или нарушено обещание.

Затова беше в гората и в деня, когато иззад хълмовете се появи вълкът.

Вече се връщаше в двореца, защото започна да се смрачава, когато забеляза, че край нея нещо се движи. Огледа се и видя огромен сив вълк, който се промъкваше между дърветата на не повече от петнайсетина метра от нея. Щом тя спираше, и вълкът спираше. Щом тръгнеше, и вълкът тръгваше. И колкото по-нататък отиваше, толкова той се приближаваше към нея. Обърна се и тръгна.

След малко погледна назад и видя вълка само на три-четири метра, отворил паст с увиснал език и зъби, проблясващи в следобедния

сумрак.

Хукна да бяга. Но дори една принцеса трудно може да избяга от вълк. Тича, тича, докато остана без дъх, а вълкът беше все така плътно зад нея — леко сумтящ, но без изобщо да е уморен. Отново се затича, после краката ѝ вече не я държаха и тя се строполи на земята. Погледна зад себе и разбра, че вълкът само това и чака — да се нахрани хубавичко с нея, без да полага кой знае какви усилия.

Очите на вълка светнаха и той скочи върху нея.

Точно в този момент една тъмна сянка се измъкна от гората и се извиси над принцесата. Тя изпищя. Огромна кафява мечка със сплъстена козина и зловещи зъби. Мечката замахна с грамадната си космата лапа и удари вълка по главата. От удара вълкът се просна на десетина метра от тях и главата му клюмна на една страна. Принцесата разбра, че вратът му е счупен.

Тогава огромният звяр я погледна и на принцесата ѝ стана ясно, че не я чака нищо добро.

И припадна. А и какво ли може да направи човек, когато в лицето му диша мечка, очевидно гладна?

Събуди се в леглото си в двореца и си помисли, че всичко е било само сън. Но усети ужасните болки в краката и парещите драскотини по лицето си, оставени от клоните, докато бе тичала из гората. Всичко беше истина.

— Какво стана? — едва успя да промълви тя. — Мъртва ли съм?

И въпросът ѝ изобщо не беше глупав, защото наистина си помисли, че е умряла.

— Не — каза баща ѝ, който стоеше до леглото.

— Не — каза и дойката. — И откъде накъде ти хрумна, че си умряла?

— Бях в гората — отвърна принцесата — и там имаше един вълк, и аз хукнах да бягам, но той ме следваше по петите. И тогава се появи някаква мечка и уби вълка, и аз си помислих, че ще ме изяде, и май съм припаднала.

— Аха — каза дойката, сякаш това обясняваше всичко.

— Аха — каза и баща ѝ, крал Етълред. — Сега разбирам. През цялото време будувахме край леглото, след като те намерихме в безсъзнание и цялата изранена до градинската порта. И ти непрекъснато викаше насън: „Махнете мечката! Накарайте я да ме

остави на мира!“ Мислехме си, че имаш предвид Мечока, нашия Мечок, и помолихме нещастния човек да не идва повече при теб, за да не се разстройваш. Решихме, че имаш някаква причина да го мразиш. — И крал Етълред се усмихна: — Ще отида да му каже, че е станала грешка.

И кралят излезе. „Страхотно — помисли си принцесата, — той сега ще му каже, че е станала грешка, а аз наистина го мразя от дъното на душата си.“

Дойката се приближи и коленичи до леглото.

— Това не е всичко. Обещах да не ти казвам — започна тя, — но ти знаеш, че всичко си казваме. Подразбрах, че са те намерили двама души от стражата. Когато се приближили, нещо побягнало. Приличало на мечка и тичало на четири крака.

— Какъв ужас! — възкликна принцесата.

— Това си е тяхно мнение — продължи дойката. — А Робо Нокъл се кълне, че, ако щеш, вярвай, мечката, която са видели, те е донесла до вратата и внимателно те е оставила. Каквото и да е било, оправило ти е дрехите, сложило е купчинка листа под главата ти за възглавница — все неща, които ти не си била в състояние да направиш.

— Не говори глупости — каза принцесата. — Как може една мечка да извърши всичко това?

— Знам, че не може — отвърна дойката, — значи не е била обикновена мечка. Била е вълшебна мечка.

Последните думи тя прошепна, защото беше убедена, че за вълшебствата трябва да се говори само шепнешком, за да не се случи нещо лошо.

— Глупости — упорстваше принцесата. — Аз съм образована и не вярвам в никакви вълшебни мечки и подобни безсмислици на разни изкуфели старци.

Дойката зяпна изненадана.

— Добре, тогава тази изкуфяла старица ще отиде да разправя изкуфелите си истории на някой, който иска да ги чуе.

— Хайде, хайде — каза принцесата, защото не искаше да засегне никого, камо ли своята дойка.

И те отново се сдобриха. Но принцесата така и не повярва на историята с мечката. Така или иначе, щом не беше изядена, сигурно мечката не е била чак толкова гладна.

Само след два дена, когато принцесата отново беше на крака — въпреки че лицето ѝ бе изпъстрено с противни корички от драскотините, — принцът се завърна в двореца.

Яздеше покрит с пяна кон, който рухна на земята и умря точно пред вратата на двореца. Беше изтощен и с големи морави кръгове под очите. Нямаше никакъв багаж. И никаква мантия. Само дрехите на гърба му и умрелия кон.

— Най-послед съм си вкъщи — каза той на вратаря и припадна в ръцете му. (Впрочем няма нищо неестествено в това, един мъж да припадне, след като е яздил пет дни, не е хапнал нито троха и през цялото време са го преследвали стотици воители.)

— Измяна — каза той, когато се събуди, нахрани се, изкъпа се и се облече. — Срещу мен се опълчиха съюзниците ми, а дори и собствените ми поданици. Прогониха ме от собственото ми кралство. Имам късмет, че поне останах жив.

— Защо? — попита крал Етълред.

— Защото щяха да ме убият. Ако ме бяха хванали.

— Не, не, не, не се прави на глупак — намеси се Мечока, който седеше в едно кресло наблизко. — Защо се опълчиха срещу теб?

Принцът се обърна към Мечока и се усмихна презрително. Тази грозна усмивка изкриви лицето на принца в гримаса, която никой не бе виждал по-рано, когато той живееше при крал Етълред и обичаше принцесата.

— Аз пък да не знам, че съм глупак — отвърна лукаво той. — И съвсем да не знам, че и вие участвате в разговора.

Мечока не каза нито дума повече, само кимна вместо извинение и наблюдаваше безмълвен.

Така че принцът никога не обясни защо народът се е опълчил срещу него. Само смотолеви нещо за жадни за власт демагози и за самоуправление на тълпата.

Същата сутрин принцесата отиде да види принца.

— Уморен си — каза тя.

— Красива си — каза той.

— Лицето ми е цялото в корички и не съм се срещала от няколко дни — каза тя.

— Обичам те — каза той.

— Престана да ми пишеш — каза тя.

— Сигурно съм си загубил писалката — каза той. — Не, спомням си. Загубих си ума. Забравих колко си красива. Сигурно съм бил луд.

И я целуна, и тя го целуна и му прости за всички мъки, които ѝ бе причинил, и все едно той никога не е бил далече. Но само за три дена.

Защото през тези три дена тя започна да усеща, че е някак променен.

Щом отвореше очи след поредната целувка (принцесите винаги се целуват със затворени очи), забелязваше, че той гледа разсеяно нанякъде с хладен израз на лицето. Сякаш почти не усеща, че я целува. Това не е приятно нито на една жена, дори на принцеса.

Забеляза също така, че понякога той дори не ѝ обръща внимание. Минаваше покрай него, а той не я заговаряше и ако не го докоснеше по ръката и не кажеше „добро утро“, можеше да я подмине без нито дума.

Друг път без никаква причина се чувстваше пренебрегнат или обиден, а ако някой от прислугата вдигнеше и най-малък шум или разсипеше нещо, изпадаше в ярост и хвърляше каквото му падне в стената. Като момче никога не бе повишавал глас.

Често ѝ казваше безсърдечни неща и тя се питаше защо го обича и какво не е наред, но след това той отиваше при нея и ѝ се извиняваше, а тя му прощаваше, защото в края на краищата той бе загубил кралството си заради изменниците и не би могло да се очаква винаги да бъде любезен и приятен. Въпреки всичко реши, че доколкото зависи от нея, а мислеше, че наистина зависи от нея, той никога вече няма да бъде нелюбезен и неприятен.

Една вечер Мечока и баща ѝ отидоха в кабинета и се заключиха. Принцесата никога не беше заключвана отвън и се разгневи на Мечока, че ѝ отнема бащата, затова подслушваше на вратата. Щом Мечока иска да я остави отвън, тя на всяка цена трябва да чуе всичко.

И ето какво чу.

— Получих информацията — започна Мечока.

— Сигурно е лоша, щом искаш да ми я кажеш насаме — каза крал Етълред.

„Аха — помисли си принцесата, — значи Мечока *наистина* е поискал да остана отвън.“

— Е? — попита крал Етълред.

— Знам колко много държиш на момчето. А и принцесата. Съжалявам, че ти нося такава новина.

„Момчето!“ — помисли си принцесата. Как си позволяват да наричат нейния принц „момче“! Та той е крал, но е жертва на измяна, а тук някакъв човек без благородническа титла го нарича „момче“.

— Наистина много държим на него — продължи крал Етълред, — затова е още по-важно да узная истината, независимо дали е лоша или добра.

— Тогава — подзе Мечока — трябва да ти кажа, че е бил много лош крал.

Принцесата пребледня от гняв.

— Мисля, че е прекалено млад — продължи Мечока. — Може би си пропуснал да забележиш, че е склонен към главозамайване, но властта направо му е завъртяла главата. Решил, че кралството му е твърде малко, и започнал да воюва със съседните държави и херцогства, заграбил земите им и ги обявил за свои. Устройвал заговори срещу други крале, дотогава верни и добри приятели на баща му. Непрекъснато повишавал данъците, за да поддържа огромната си армия. Не преставал да воюва и все повече майки оплаквали синовете си, загинали на бойното поле. Накрая на всички им дошло до гуша и народът направил революция, а кралете му обявили война. От всичко, което ни каза, е вярно само това, че е имал късмет да спаси живота си, защото всеки, с когото говорих, го мрази, сякаш е най-злият човек на света.

— Да не би да грешиш? — поклати глава крал Етълред. — Това момче го отгледах на практика сам.

— И аз бих искал да не е вярно — отвърна Мечокът, — защото знам колко го обича принцесата. Но очевидно той не я обича — тук е, защото е в безопасност и ако се ожени за нея, ще управлява кралството, когато умреш.

— Ето това никога няма да се случи — каза крал Етълред. — Моята дъщеря никога няма да се омъжи за човек, който ще съсипе

кралството.

— Дори и ако много го обича? — попита Мечока.

— Такава е цената, която трябва да плати една принцеса. Първо трябва да мисли за доброто на кралството, в противен случай няма да бъде достойна за кралица.

Последната грижа на принцесата в този момент беше дали ще стане кралица, или не. А омразата ѝ към Мечока стана още по-силна, защото освен че бе обсебил баща ѝ, сега той успя да го убеди да не я омъжва за мъжа, когото обича.

Тя заудря по вратата и завика:

— Лъжец! Лъжец!

Кралят и Мечока се втурнаха към вратата. Кралят я отвори и принцесата връхлетя върху Мечока и започна да го удря с всичка сила. Разбира се, ударите ѝ не бяха кой знае какви, а той беше огромен и непоклатим и тя едва ли му причиняваше някаква болка. Обаче при всеки от тях на лицето му се появяваше такъв израз, сякаш тя го пронизва с нож в сърцето.

— Дъще, дъще! — извика крал Етълред. — Как можа? Защо подслушваш?

Но тя не му отговори, а продължи да удря Мечока, докато така се разплака, че не можеше вече да вдигне ръка. Хлипаше и крещеше срещу му. Но понеже никога не ѝ се бе случвало да крещи, гласът ѝ стана груб и дрезгав и тя започна да шепне. Но независимо дали крещеше или шепнеше, думите ѝ бяха недвусмислени и от всяка бликаше омраза.

Обвиняваше Мечока, че е обезличил баща ѝ, превърнал го е в нищожество, в отрепка, в бездарен крал, който трябва да се допитва за всяко свое решение до един отвратителен мошеник без благородническа титла. Обвиняваше го, че я мрази и се опитва да съсипе живота ѝ, като ѝ попречи да се омъжи за единствения мъж, когото някога е обичала и ще обича. Обвиняваше го в изменничество и в кроежи самият той да стане крал и да управлява кралството. Обвиняваше го, че съчинява гнусни лъжи по адрес на принца, защото е сигурна, че той ще е по-добър крал от нейния баща, когото Мечока е превърнал в кръгла нула, и че ако тя се омъжи за принца, собствените му планове да царува ще рухнат.

Накрая го обвини в гнусното намерение самият той да се ожени за нея и така да стане крал.

„Но това никога няма да стане“ — прошепна горчиво накрая.

— Това никога няма да стане — каза тя, — никога, никога, защото те мразя, ненавиждам те и ако не се махнеш от кралството или пък някога се върнеш, аз ще се убия, кълна се.

След което сграбчи меча от полицата над камината и се опита да пререже вените си, но Мечока я спря с огромните си ръце, корави като менгеме. Тя го заплю в лицето, опита се да захапне пръстите му и започна да бие глава в гърдите му, докато крал Етълред стисна ръцете ѝ, а Мечока успя да се освободи и отстъпи назад.

— Съжалявам — повтаряше кралят, макар да не знаеше на кого и за какво се извинява. — Съжалявам.

И изведнъж разбра, че се извинява заради себе си, защото осъзна, че кралството му беше погубено точно в този момент.

Ако послуша Мечока и изгони принца, принцесата никога няма да му прости, всъщност би го намразила, а той не можеше да понесе това. А ако не се вслуша в думите му, принцесата положително би се омъжила за принца и принцът положително би съсипал кралството. А той не можеше да понесе и това.

Но най-трудно от всичко му беше да изтърпи ужасното изражение на Мечока.

Принцесата хлипаше в обятията на баща си.

Кралят искаше да знае какво да направи или да не направи.

А Мечока просто стоеше.

Най-после кимна и каза:

— Разбирам. Сбогом.

След което напусна стаята, двореца, градината, града и всички земи, за които кралят бе чувал.

Не взе със себе си нищо — нито храна, нито кон, нито други дрехи. Носеше само своите си дрехи и своя си меч. Тръгна си така, както беше дошъл.

И принцесата заплака, но вече от облекчение. Мечока си отиде. Животът можеше да продължи, сякаш принцът никога не си е тръгвал, а Мечока никога не е идвал.

Поне така си мислеше.

Изобщо не разбра как се чувства баща ѝ, който умря само след четири месеца много състарен, много уморен, много самотен и много отчаян за кралството си.

Изобщо не разбра, че принцът вече не е човекът, когото бе обичала, и се омъжи за него три месеца след смъртта на баща си.

В деня на сватбата собственоръчно го короняса и гордо го отведе до трона, който той зае.

— Обичам те — каза гордо тя, — наистина приличаш на крал.

— Аз съм крал — каза той. — Аз съм крал Едуард Първи.

— Едуард ли? — попита тя. — Защо Едуард? Това не е твоето име.

— Това е кралско име — отвърна той, — а аз към крал. Нима не притежавам властта да променя името си?

— Разбира се — съгласи се тя. — Но на мен повече ми харесва твоето собствено име.

— Ще ме наричаш Едуард — отсече той.

Тя така и направи. Когато го виждаше. Защото той рядко ходеше при нея. Откакто сложи короната на главата си, не ѝ разрешаваше да се меси в управлението и ръководеше делата на кралството, без да търси мнението ѝ. Тя не можеше да разбере това, защото нейният баща ѝ позволяваше да го придружава навсякъде и да знае всичко, за да стане добра кралица.

— Добрата кралица — казваше крал Едуард — е покорна и си гледа бебетата, едно от които ще стане крал.

Така че принцесата, която беше вече кралица, роди бебета и едно от тях беше момче, и тя се грижеше да го отгледа така, че да стане достоен крал.

Годините минаваха и на нея ѝ ставаше все по-ясно, че крал Едуард вече не е онова прелестно момче, което бе обикнала в градината. Той беше жесток и алчен човек, а това не ѝ харесваше.

Той повиши данъците и народът обедня.

Създаде непобедима армия.

С нея заграби земята на кръстника ѝ, граф Едред.

Заграби земята и на херцог Адлоу, който веднъж ѝ бе разрешил да погали един от опитомените му лебеди.

Заграби земята и на херцог Тлафуей, който бе плакал много на погребението на баща ѝ и бе заявил, че той е единственият човек, пред

когого се е прекланял, защото бил много добър крал.

И Едред, и Адлоу, и Тлафуей изчезнаха безследно и никой не чу вече нищо за тях.

— Та той гледа накриво дори и простите хора — възропта един ден дойката, докато оправяше прическата на кралицата. — Някакви овчари дойдоха вчера в двореца, за да му разправят за едно истинско чудо, а това си е тяхно задължение, нали така, да кажат на краля за всяка чудесия, случила се в неговите земи?

— Да — каза кралицата и си спомни как тя и принцът едно време тичаха при баща ѝ, за да му разкажат за какви ли не чудеса — как тревата пониква внезапно през пролетта, как водата пресъхва в горещите дни, как непохватно се измъква пеперудата от пашкула.

— Та казали му, значи — продължи дойката, — че край гората живее някаква мечка, която не яде месо, а само горски плодове и корени. И тази мечка, казали му, трепе вълци. Преди всяка година им изчезвали по дузина овце заради вълците, а сега не загубили нито едно агне, защото мечката изпотрепала вълците. И това ако не е чудо!

— Да, наистина — каза принцесата, която беше вече кралица.

— А кралят — не спираше дойката — нареди на своите рицари да намерят мечката и да я убият. Да я убият!

— Защо? — попита кралицата.

— Защо, защо, защо? — попита и дойката. — Най-уместният въпрос. И овчарите го задали, а кралят казал, че не може да остави някаква мечка да се разхожда свободно наоколо. Можела да убие някое дете. „О, не — казали овчарите, — тя не яде месо. — В такъв случай рано или късно ще започне да краде жито“ — отговорил им кралят. И сега, господарке, ловците са по петите на една съвсем безобидна мечка! Бас ловя, че това няма да се хареса на овчарите. Съвсем безобидна мечка!

— Вълшебна мечка — кимна кралицата.

— Ами да — продължи дойката. — Ти го каза и тя сигурно е същата мечка, която те спаси навремето...

— Дойке — прекъсна я кралицата, — никога не е имало никаква мечка. Тогава ми се струваше, че съм ужасно отчаяна. Никакъв вълк не ме е преследвал. И не е имало никаква вълшебна мечка.

Дойката прехапа устни. „Разбира се, че имаше мечка“ — помисли си тя. Но кралицата, нейната принцеса, за нищо на света не

искаше да си го признае.

— Сигурна съм, че имаше мечка — каза дойката.

— Не, нямаше мечка — настояваше кралицата — и сега вече знам кой обърква главите на децата ми с някакви вълшебни мечки.

— Те пък откъде знаят?

— Разказаха ми една глупава история за някаква мечка, която прескачала градинската стена, когато наоколо няма никой, играела си с тях и им разрешавала да се качват на гърба ѝ. Сигурно ти си им разправила тези глупости за някаква си вълшебна мечка, която уж ме била спасила. Затова им казах, че вълшебните мечки са пълна измислица, а някои възрастни също обичат измислиците, затова те трябва да внимават и да различават истината от лъжата, и че ако си позволят да излъжат, ще започнат да примигват.

— И те какво казаха? — попита дойката.

— Разбира се, че ги накарах да мигат. И бих те посъветвала да престанеш да им пълниш главите с глупавите си истории. Ти си им разказала тази глупост, нали?

— Да — мрачно призна дойката.

— Ама че проблеми могат да ми създадат необмислените ти приказки — каза кралицата, а дойката се разплака и излезе от стаята.

По-късно се сдобриха, но никога вече не говореха за мечки. И дойката много добре знаеше защо. Само споменаването на думата „мечка“ напомняше на кралицата за Мечока, а на всички беше ясно, че именно тя бе прогонила мъдрия съветник надалеч. „Само да беше тук Мечока — мислеше си дойката — и толкова още хора да бяха тук, нямаше да ги има всичките тези грижи в кралството.“

А грижи — много. По улиците на градовете патрулираха войници и затваряха всеки, който каже дума срещу крал Едуард. А ако някой от слугите сбъркаше нещо, той започваше да трещи и да фучи, хвърляше каквото му попадне и дори ги биеше с пръчка.

Веднъж кралят не хареса супата и хвърли супника по готвача. Готвачът веднага си тръгна, след като заяви на висок глас:

— Сервирал съм на крале и кралици, на знатни господа и дами, на войници и слуги, но за първи път ми се случва да сервирам на прасе.

Още на другия ден го върнаха принудително в двореца, но не за да готви, разбира се — защото готвачите са най-близо до храната на

краля. Не, сега почистваше конюшните. А на слугите дадох да разберат, че никой няма право да напуска. Ако не си харесват работата, могат да получат друга. Но всички помнеха случката с готвача и си държаха езиците зад зъбите.

С изключение на дойката, която споделяше всичко с кралицата.

— По-добре да бяхме роби — говореше дойката. — И надниците ни са мизерни. На всеки е отрязал половината, а на някои — и повече. Едва се изхранваме. За мен както и да е, запомни го, господарке, защото храня само себе си, но някои нямат дори подпалка за огъня, нито коричка хляб за гладните си рожби, а имат по шест деца.

Отначало кралицата си помисли да се застъпи за тях пред съпруга си, но се досети, че така само ще накара краля да накаже слугите за недоволството им. И започна да дава на дойката бижутата си за продан. Тя пък тихомълком раздаваше пари на най-бедните и най-многодетните, като им шепнеше:

— Тези пари са от кралицата, да знаете. Тя мисли за нас, нищо че мъжът ѝ е простак и непрокопсаник.

И слугите помнеха грижите на кралицата. Имаше, разбира се, хора, които не мразеха крал Едуард колкото слугите му, защото въпреки високите данъци винаги се намират глупаци, които си загубват ума, щом войската им спечели някоя битка. А в началото крал Едуард печелеше доста победи. Той предизвикваше някой съседен крал или владетел, след което нахлуваше в земите му и ги заграбваше. Едно време хората бяха помислили петхилядната войска на крал Борис за страшна сила. А благодарение на високите данъци крал Едуард можеше да наеме петдесет хиляди души, пък и войните се водеха по съвсем различен начин. Войниците грабеха, убиваха и плякосваха каквото им попадне. Повечето от тях не бяха местни жители, а сбирщина разбойници, просяци и крадци, на които сега плащаха, за да мародерстват.

Така или иначе, крал Едуард утрои размерите на кралството, много хора живо следяха военните новини и го приветстваха, когато минаваше по улиците.

Приветстваха и кралицата, разбира се, но я виждаха много рядко — не повече от веднъж в годината. Без съмнение тя все още беше красива, дори по-красива отпреди. Никой обаче не забелязваше тъгата

в очите ѝ, а малцината, които я забелязваха, не казваха нищо и скоро я забравяха.

Но победите на краля бяха спечелени срещу слаби, миролюбиви и неподготвени противници. Накрая съседните крале се съюзиха, непокорните в заграбените земи също се съюзиха и замислиха гибелта на крал Едуард.

При следващото нахлуване на краля те вече бяха подготвени и на същото бойно поле, където крал Етълред срази Борис, устрои засада на войската. Срещу петдесетте хиляди наемници на Едуард се изправиха сто хиляди — двойно повече, отколкото при всички досегашни битки. Платената смелост на войниците мигновено се изпари и оцелелите от първото сражение едва спасиха живота си с бягство.

Победителите плениха крал Едуард, затвориха го в клетка и така го откараха в столицата. Окачиха я над градската порта — точно където днес стои статуята на мечката.

Кралицата излезе пред победителите, коленичи в праха и зариде, умолявайки да пощадят мъжа ѝ. И защото беше красива и добра, и защото те самите бяха добри хора, които искаха само да защитят живота и владенията си, подариха живота на владетеля. Заради нея дори му разрешиха да остане крал, но му наложиха огромен данък. За да спаси живота си, той се съгласи.

Така данъците станаха още по-високи, а крал Едуард имаше право да поддържа съвсем малобройна войска, за да пази реда в кралството. Плащаше и на войници от армиите победителки да охраняват границите и да наблюдават земите му. Защото кралете победители се досещаха, и с право, че ако само за минута приспят бдителността си, крал Едуард отново ще поведе войската си и ще ги удари в гръб.

И не отслабваша бдителността си. А краля държаха изкъсо.

Черна злоба налегна краля, защото алчният жадува още по-силно за онова, което не може да притежава. А Едуард жадуваше за власт. И понеже не можеше да властва над други крале, започна да злоупотребява с властта си в собственото си кралство, в собствения си дом, в собственото си семейство.

Заповяда затворниците да бъдат измъчвани, докато не направят признания за несъществуващи заговори и не издадат невинни хора.

Нощем поданиците му заключваха вратите си и не отваряха, ако някой почука. Страхът стана пълновластен господар и хората започнаха да бягат от кралството, а кралят ги преследваше и обезглавяваше всеки, който се опиташе да пресече границата.

Непоносимо стана и положението в двореца. Слугите бяха пребивани жестоко за най-малкото нещо, а видеше ли сина си и дъщерите си, кралят винаги крещеше и кралицата се принуди да ги крие в своите покои почти непрекъснато.

Всички се страхуваха от крал Едуард. А хората намразват този, от когото се страхуват.

Но не и кралицата. Макар също да се страхуваше от него, тя си спомняше младостта му и си казваше, а понякога споделяше и с дойката:

— Някъде в този мрачен и противен човек е скрито прекрасното момче, което обичам. Трябва да му помогна да го намери и да го изведе на бял свят.

Но нито дойката, нито кралицата знаеха как да постигнат това.

Докато един ден кралицата разбра, че ще има бебе.

„Ами да — помисли си тя. — Нашето бебе ще го накара отново да заобича семейството си.“

И му каза. А той я наруга: как може да е такава глупачка да му ражда дете, което след време ще стане свидетел на тяхното унижение, защото по всички граници на кралството са се настанили вражески войски и той всъщност не разполага с никаква власт.

След което грубо я сграбчи за ръката, отведе я в тронната зала, събра придворните и им каза, че неговата съпруга възнамерява да му роди бебе и по този начин да го направи за посмешница, защото тя все още не е загубила своята женска сила, докато той вече не е никакъв мъж. Тя извика, че всичко това не е вярно. Той я удари и тя падна на пода.

Така проблемът беше решен, защото кралицата загуби бебето си още преди да го роди, остана дни наред в леглото безпаметна и трескава и едва не умря. Никой не разбра как се мрази кралят за стореното, как от мъка къса косите си при мисълта, че в яростта си едва не погуби своята жена. През цялото време на боледуването ѝ го виждаха пиян и той нито веднъж не я посети.

Докато беше в безсъзнание, кралицата сънува много и най-различни сънища. Но един от тях непрекъснато се повтаряше. За един вълк, който всеки път я преследва в гората, а тя тича ли, тича, докато се строполи на земята, и тъкмо вълкът да я изяде, идва огромна кафява мечка, убива вълка и го запокитва на една страна, вдига я внимателно на ръце и я отнася до портите на баща ѝ, грижливо оправя дрехите ѝ и слага листа под главата ѝ за възглавница.

Но когато най-после се събудеше, тя пак си знаеше, че никаква вълшебна мечка не я е спасила. В настойки, които лекуват всичко — от напикаване до безсъние — и те карат да се влюбиш, в среднощни заклинания, които прогонват злото надалеч, вярват само простите хора. „Глупости — казваше си кралицата. Защото беше образована и знаеше по-добре. — Нищо не може да прогони злото, никакви билки не могат да те излекуват и да накарат съпруга ти да те обича.“ Все това си повтаряше и все повече се отчайваше.

Крал Едуард скоро забрави своята скръб при мисълта, че съпругата му може да умре. Щом тя се изправи на крака, той отново стана навъсен и не престана да пие, въпреки че вече нямаше защо. Спомняше си само, че я е наранил, а това го караше да се чувства виновен и винаги когато се виждаха, кралят се държеше с нея така, сякаш е виновна за всичко.

Нещата отиваха все по на зле. Из цялото кралство избухваха бунтове и броят на обезглавените бунтовници ставаше все по-голям. Дори някои от войниците се разбунтуваха и пресякоха границата заедно с бегълците, които им беше наредено да спират. Една сутрин крал Едуард се събуди мрачен и сърдит както никога дотогава.

Кралицата влезе в трапезарията за закуска, красива както винаги, защото скръбта само подчертаваше нейната красота и на човек чак му се доплакваше, като видеше болката, която извира от изящното ѝ лице, и страданието, което излъчва гордата ѝ и благородна осанка. Кралят съзря и болката, и страданието, но най-силно го порази красотата ѝ и си спомни за момичето, което израсна, без нито една тежка мисъл да помрачи безгрижната му и безгорестна младост. А много добре знаеше, че именно той е причината за всяка частица печал, заключена в нея.

Но започна пак да я укорява и без да съзнава какво върши, заповяда ѝ да отиде в кухнята и да се заеме с готвенето.

— Не мога — каза тя.

— Щом слугите могат, и ти можеш — озъби се той.

Тя заплака.

— Никога не съм готвила. Никога не съм палила огън. Аз съм кралица.

— Не си никаква кралица — гневно отвърна той, макар да се презираше за думите си. — Не си никаква кралица и аз не съм никакъв крал, защото и двамата сме жалки лакеи, които изпълняват заповедите на цялата тази вражеска сган отвъд границите! А щом аз съм принуден да живея като слуга в собствения си дворец, същото важи и за теб!

Сграбчи я грубо, отведе я в кухнята и ѝ заповяда да му донесе закуска, приготвена със собствените ѝ ръце.

Кралицата беше съкрушена, но това не сломи гордостта ѝ. Обърна се към готвачите, които трепереха в ъгъла:

— Чухте какво нареди кралят. Трябва сама да му приготвя закуската. Но не знам как. Трябва да ми кажете какво да направя.

Те ѝ казаха и тя се постара да изпълни всичко както трябва, но неопитните ѝ ръце само объркаха нещата. Изгори се на огъня и се попари с овесената каша. Пресоли бекона, а яйцата бяха пълни със счупени черупки. Прегори кифличките. Накрая сервира всичко това на своя съпруг и той започна да се храни.

И, разбира се, беше ужасно.

В този момент той най-после осъзна, че кралицата си е кралица и нищо друго — така, както готвачът никога няма да стане кралица. Така, както и той може да бъде само крал и нищо друго. Само че кралицата беше добра кралица, а той — ужасен крал. И винаги щеше да си остане крал, но никога — добър крал. И докато хрускаше черупките, той изпадеше във все по-безизходно отчаяние.

Ако друг мъж изпитва ненавист, каквато кралят изпитваше към себе си, вероятно би посегнал на живота си. Но не и крал Едуард. Вместо това той вдигна своя жезъл и заудря с него кралицата. Би я, докато от гърба ѝ потече кръв и тя със стонове падна на пода.

Влязоха слугите и стражата. Слугите се опитаха да спрат краля, но той заповяда на стражата да убие всеки, който посмее да се намеси. Едва когато убиха главния иконом, един готвач и камерхера, останалите се отдръпнаха.

А кралят продължаваше да удря кралицата и всички разбраха, че ще я удря, докато тя издъхне.

Кралицата лежеше на каменния под вцепенена от болката, която извираше от сърцето ѝ, и от цялата си душа желяеше пак да се появи мечката, да застане над нея и да убие вълка, който иска да я разкъса.

В този момент вратата рухна на трески и ужасен рев изпълни трапезарията. Кралят спря да удря кралицата, стражата и слугите погледнаха към вратата, а там на задните си крака стоеше огромна кафява мечка и ревеше яростно.

Слугите избягаха от стаята.

— Убийте я! — кресна кралят на стражата.

Воините извадиха мечове и пристъпиха към мечката.

Мечката ги обезоръжи, но те бяха толкова много, че някои успяха да я намушкат, преди да избие мечовете от ръцете им. Най-смелите се опитаха да се борят с голи ръце, но мечката ги поваляше с един удар и другите побягнаха презглава.

Въпреки че бе почти в несвяст, на кралицата ѝ беше ясно, че огромният звяр не използва цялата си сила, а я пази за предстоящата битка.

С крал Едуард, който чакаше с остър меч в ръка, готов дори да умре и изпълнен с онова отчаяно безразсъдство и самоненавист, които придават невероятна сила.

„Мечка — помисли си кралицата. — Пожелах да се появи и ето я тук.“ И се отпусна на каменния под слаба, безпомощна и потънала в кръв, докато нейният съпруг, нейният принц водеше битка с мечката. Не беше сигурна кой ѝ се иска да е победителят. Защото дори и в този момент не мразеше съпруга си. Макар да съзнаваше, че докато той е жив, нейният живот и животът на нейните поданици ще е все тъй непоносим.

Те обикаляха стаята, мечката се поклащаше тромаво, но чевръсто, крал Едуард пъргаво отскачаше встрани, а стоманеното острие свистеше във въздуха. Три дълбоки рани отвори в тялото ѝ кралят, преди мечката да сграбчи острието. Кралят се опита да изтегли меча и в лапите ѝ зейнаха две кървави бразди. Но ставаше все по-ясно, че силата е на страната на мечката и тя ще победи. Накрая измъкна меча от ръката му, сграбчи краля в могъщата си прегръдка и го отнесе скимтящ от стаята.

И в тези последни мигове, докато Едуард напразно се мъчеше да си възвърне меча, а кръвта шуртеше от лапите на мечката, кралицата пожела тя да издържи, да му отнеме меча, да победи и да освободи кралството — нейното кралство — и семейството ѝ, а и нея самата от мъжа, който иска да ги унищожи.

Но когато кралят застана в мощната меча хватка, тя пак дочу онова момчешко гласче от градините на вечното и мимолетно детство, а пред очите ѝ в налудничав танц се мержелееше усмивката му. И припадна.

Щом се свести, помисли си, че всичко е сън, но болките, от които едва отново не загуби съзнание, ѝ напомниха, че всичко е истина. Преодоля слабостта си и поиска вода.

Дойката ѝ донесе вода, а след нея в стаята влязоха неколцина високопоставени сановници, военачалникът и камерхерът и я попитаха какво да правят.

— Защо питате мен? — попита ги тя.

— Защото кралят е мъртъв — отговори дойката.

Кралицата не каза нищо.

— Мечката го остави до вратата — добави военачалникът.

— Вратът му е счупен — продължи камерхерът.

— И сега — каза един сановник — трябва да знаем какво да правим. Все още дори не сме съобщили на народа и на никого не е разрешено да напуска двореца или да влиза в него.

Принцесата се замисли. Притвори очи и пред вътрешния ѝ взор се появи тялото на нейния прекрасен принц с отметната на една страна глава — също като главата на онзи вълк в гората преди толкова години. И за да прогони гледката, отново отвори очи.

— Трябва да разгласите из цялата страна, че кралят е мъртъв — каза тя.

На военачалника заяви:

— Отменям наказанието с обезглавяване за държавна измяна. Всички затворници, осъдени за измяна, да бъдат освободени незабавно. Както и всички затворници, на които присъдите скоро изтичат.

Военачалникът се поклони и излезе. Щом прекрачи прага, на лицето му грейна широка усмивка. На главния готвач каза:

— Всички слуги могат веднага да си тръгнат, ако искат. Но от мое име ги помоли да останат. Обещавам да възстановя правата им.

Готвачът се намери да произнесе прочувствено благодарствено слово, но помисли малко и реши, че е по-добре да отиде и да съобщи добрата новина на всички.

На сановниците каза:

— Идете при кралете, чиито войски пазят нашите граници, и им кажете, че крал Едуард е мъртъв и войниците могат да се приберат по домовете си. Кажете им, че ако ми трябва помощта им, ще се обърна към тях, но дотогава ще управлявам кралството си сама.

Сановниците целунаха ръката ѝ и излязоха от стаята. И двете с дойката останаха насаме.

— Съжалявам — каза дойката, след като дълго време мълчаха.

— За какво? — попита кралицата.

— За смъртта на съпруга ти.

— А, това ли? — каза кралицата. — Да, да, моят съпруг.

И се разплака от все сърце. Плачеше не за жестокия и алчен мъж, който воюваше, убиваше и мародерстваше къде ли не. Плачеше за момчето, което някога нежно я бе успокоявало, щом тя се почувстваше незаслужено обидена, за момчето, чието уплашено гласче бе дочула в последните мигове от живота му, сякаш то не бе могло да проумее какво се е случило с него и сякаш бе разбрало, че е много-много късно, за да поправи каквото и да било.

Когато се наплака, не пророни повече нито сълза за него.

След три дни отново беше на крака, облечена в широки дрехи заради болките, които все още усещаше. Все пак устройваше приеми и точно тогава овчарите докараха Мечока. Не мечката, звяра, убил краля, а Мечока, съветника, напуснал кралството преди толкова много години.

— Намерихме го на склона, овцете ни го душеха и лижеха лицето му — каза ѝ най-старият овчар. — Може да са го нападнали разбойници — целият е в рани и синини. Истинско чудо е, че е още жив.

— С какво е облечен? — попита кралицата, застанала до леглото, в което бе наредила на слугите да го положат.

— А, това е ямурлукът ми — отговори един овчар. — Оставили го гол-голеничък и трябваше да го покроем с нещо, преди да ти го

доведем.

Тя им благодари и искаше да ги възнагради, но те отказаха.

— Ние го помним — обясниха овчарите — и не е редно да вземаме пари за това, че сме му помогнали, защото той беше добър човек при царуването на баща ти.

Кралицата нареди на слугите — които впрочем до един останаха на служба при нея — да почистят и превържат раните му и да се погрижат за него, докато оздравее. И понеже беше силен мъж, той оживя. Вероятно всеки друг на негово място би се споминал от такива рани. Само дясната му ръка не се възстанови напълно и Мечока се научи да пише с лявата, а с единия крак леко накуцваше. Често повтаряше, че е имал късмета да оцелее и че не се срамува от недъзите си, а понякога споменаваше, че трябва да се направи нещо, за да престанат разбойниците да бродят на свобода по баирите.

Щом той оздравя, кралицата го покани да присъства на срещите ѝ с чуждестранни посланици и на делата, които тя изслушва и отсъжда.

Всяка вечер двамата отиваха в кабинета на крал Етълред и тя го питаше за мнението му по проблемите, които решаваха през деня, и дали в някои случаи би постъпил по различен начин, а той не пропускаше да сподели и в какво е съгласен с нея. Така научи от него много неща — също както баща ѝ навремето.

Веднъж дори му каза:

— Досега не съм молила никого за прошка. Но теб те умолявам да ми простиш.

— За какво? — учуди се той.

— Защото те мразех и мислех, че си непочтен към мен и към баща ми, и те прогоних от кралството. Ако те бяхме послушали, всичко това нямаше да се случи.

— Това е минало — отвърна той — Ти беше млада и влюбена, а човек не може да избяга от съдбата си.

— Знам — настояваше тя — и заради любовта си вероятно бих постъпила по същия начин, но сега съм по-мъдра и те моля да ми простиш грешките на моята младост.

Мечока ѝ се усмихна:

— Простил съм ти още преди да ме помолиш. Но щом искаш, с готовност ти прощавам още веднъж.

— С какво бих могла да те възнаградя за преданата ти служба преди толкова години, когато си тръгна дори без думичка на благодарност?

— Има с какво. Ако ми разрешиш да остана и да ти служа така, както служих на баща ти, тази награда ми е достатъчна.

— Що за награда е това? Аз исках да те помоля да го направиш заради мен. А ти го искаш за себе си.

— Обичах баща ти като свой брат, а теб — като своя племенница. Имам само едно желание и то е да живея с единственото семейство, което имам.

Тогава кралицата му наля халба бира, двамата седнаха пред камината и разговаряха до късно през нощта.

Понеже кралицата беше вдовица и понеже кралството — независимо от доскорошната си лоша слава — беше голямо и богато, непрекъснато пристигаха кандидати за ръката ѝ. Херцози, графове, крале, кралски синове и какви ли още не. Все тъй прекрасна на своите трийсетина години, тя сама по себе си беше истинска скъпоценност, да оставим настрана апетитите, които кралството разпалваше.

Някои от предложенията кралицата обмисляше дълго и подробно, а и дори хареса някои от кандидатите, но накрая отхвърли всички предложения и отпрати всички кандидати.

И царуваше сама: тя — кралица, а Мечока — неин съветник.

Не забравяше и онова, което ѝ бе поръчал нейният съпруг — да възпитава сина си така, че да стане един ден достоен крал, а дъщерите ѝ — достойни кралици. Мечока също ѝ помагаше, учеше сина ѝ да ловува и да може да съзира зад думите на хората онова, което е в душите им, и да обича мира, и да служи на народа.

Момчето растеше красиво като баща си и мъдро като Мечока и народът знаеше, че от него ще излезе велик крал, по-велик може би и от крал Етълред.

Кралицата старееше и прехвърли много от грижите по управлението на кралството върху сина си, който вече беше мъж. Принцът се ожени за дъщерята на един съседен крал. Тя беше добра жена и кралицата се радваше на внуци.

Отлично разбираше, че е остаряла, защото не беше вече тъй стройна и красива, както в младостта си, макар мнозина да твърдяха, че девойките трябвало да завиждат на очарованието на възхитителната възрастна господарка.

Никога обаче не ѝ минаваше през ума, че Мечока също старее. Та нима все още не обикаляше градината, метнал по едно от внучетата ѝ на всяко рамо? Та нима не продължаваше да преподава на нея и на сина ѝ уроци по държавническо управление и да ги напътства: „Да, това е добре, така е правилно, от теб ще излезе велика кралица някой ден, от теб ще стане чудесен крал, достоен за бащиното кралство“?

Но една сутрин той не стана от леглото, а един слуга дойде при нея и тихо каза:

— Моля елате с мен.

Тя отиде при него и го завари цял треперещ и с пепеляв цвят на лицето.

— Преди трийсет години — промълви той — щях само да кажа, че това е най-безобидна треска, и да яхна коня си. Но сега знам, че умирам, госпожо.

— Глупости — каза тя, — ти никога няма да умреш. Макар също да знаеше, че умира и че той знае, че тя знае.

— Трябва да ти призная нещо — каза той.

— Вече знам — отвърна тя.

— Наистина ли?

— Да — нежно каза кралицата, — и за своя изненада разбрах, че аз също те обичам. Нищо че съм само една стара дама.

И се разсмя.

— Не това исках да ти призная. Знам, че ти знаеш, че те обичам. Иначе нямаше да се върна, когато ме повика.

Тя усети как през стаята премина хладен полъх и си спомни единствения случай, в който бе молила за помощ.

— Помниш, нали? — продължи той. — Колко се смях, когато ми дадоха това име! „Само да знаеха“ — мислех си тогава.

Тя кимна.

— Но как стана това?

— И аз съм се чудел. Но стана. Когато бях момче, срещнах в гората един мъдрец. Бях кръгъл сирак и останах да живея с него. След

пет години той се спомина, но вече ме бе научил на всички свои вълшебства.

— Няма никакви вълшебства — отвърна по инерция тя, а той се засмя.

— Ако имаш предвид разните отвари от билки и заклинания, си абсолютно права. Но това вълшебство е друго. Вълшебството да се превръщаш в онова, което наистина си. Моят старец се превръщаше в бухал, облиташе нощем света и го проумяваше. Бухалското си бе вътре в него и вълшебството му позволяваше да го изкара наяве. Той ме научи.

Мечока бе спрял да трепери, защото тялото му бе отказало да се бори с болестта.

— Тогава се вгледах в себе си и се запитах кой съм. И открих. Твоята дойка също откри. Беше ѝ достатъчен един поглед, за да разбере, че съм мечка.

— Ти уби съпруга ми — каза тя.

— Не — каза той. — Аз победих твоя съпруг и го изнесох от двореца, когато той застана лице в лице със смъртта, видя кой е и същността му излезе наяве.

Мечока поклати глава.

— Аз убих вълк до вратата на двореца и оставих вълк със счупен врат, преди да ви напусна и да тръгна из планините.

— Все вълци — промълви тя. — Но той беше толкова прекрасно момче.

— И кутрето не хапе, преди да му пораснат зъбите.

— А аз каква съм? — попита кралицата.

— Ти? Нима не знаеш?

— Не — отвърна тя. — Лебед? Таралеж? Напоследък се клатушкам като дърта саката кокошка. Коя съм след всички тези години? В какво животно ще се превърна през нощта?

— Смееш се, а аз не мога, защото трябва да си пестя дъха. Ако ти самата не знаеш, аз не бих могъл да ти кажа какво животно си, но ми се струва...

И мощен гърч разтърси тялото му.

— Не! — извика кралицата.

— Добре, добре — каза Мечока. — Още не съм умрял. Струва ми се, че дълбоко в себе си ти си жена и цял живот откровено си

показвала онова, което си. А си и красива.

— Ама че стар глупак — каза кралицата. — Защо ли не се омъжих за тебе?

— Получи си заслуженото — отговори Мечока.

Но кралицата извика свещеника и децата си и се омъжи за Мечока на смъртния му одър, а синът ѝ, когото той бе научил как да царува, му казваше „татко“. После си спомниха за мечката, която идваше да си играе с тях, когато бяха деца, и дъщерите на кралицата му казваха „татко“, а кралицата му казваше „съпруге“ и Мечока се смееше и се радваше, защото най-последно не беше вече сирак. Накрая умря.

Затова над градската порта има статуя на мечка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.